

ciptel Betydning. Jeg bebrejder ikke den højtærede Minister, at han ikke har optaget dette Forslag, idet jeg ikke er i Stand til at se den vidtrækkende Betydning, et saadant Raad skulde have. Naar en Minister skal træffe Afgørelser i store Principsspørgsmaal, vil han dog — saaledes staar det i alt Fald for mig — sikre sig, at han ikke har Rigsdagen imod sig, og vil da i Regelen henvende sig til Finansudvalget for hos det at søge Tilslutning til sine Forslag. Selv om han er i Besiddelse af en Erklæring fra et Jernbaneraad, vil han ikke i saadanne Tilfælde nøjes dermed. Det forekommer mig derfor, at Rigsdagen og navnlig Finansudvalget i Virkeligheden er al fornødent Jernbaneraad, og jeg kan ikke skønne, at det af Jernbaneudvalget foreslaaede Raad, som for øvrigt ikke kommer til at virke med noget juridisk Ansvar, vil faa nærværdig Betydning. Men selvfølgelig er det et af de Spørgsmaal, hvorom der kan forhandles under Sagens videre Gang.

Af de Bemærkninger, jeg har tilladt mig at fremsætte, vil det fremgaa, at det er med Tilfredshed, jeg ser dette Lovforslag lagt paa Tingets Bord. Jeg har aldrig lagt Skjul paa, at jeg anser den ved Lov af 15. Maj 1903 gennemførte kollegiale Styrelse for uheldig, og jeg tror, at Gennemførelsen af det foreliggende Lovforslag vil være et meget betydeligt Fremskridt. Jeg tør ikke dømme om, hvorvidt den foreslaaede Ordning er Idealet — Idealet finder man jo vanskeligt i denne ufuldkomne Verden —, men jeg tvivler ikke om, at man der blot findes de rette Mænd til at føre denne Ordning ud i Livet, vil den indeholde Betingelser for en mere økonomisk Drift af Statsbanerne og ogsaa Betingelser for at skabe mere Kontakt mellem Statsbanernes og Befolkningens Interesser, hvad jeg vil anse for at være af overordentlig stor Betydning. Jeg anbefaler Forslaget og tilsiger min og mit Partis Medvirkning til dets Gennemførelse.

Christian Rasmussen: Der er neppe noget Omraade indenfor vort lille Samfund, hvor det er saa vanskeligt at tilfredsstille alle Interesser som indenfor Jernbanevæsenet, og det hvad enten det drejer sig om Anlæg af nye Jernbaner eller, som her, om den bedst mulige Form for deres Drift — det er for øvrigt ikke alene her i Landet, dette gælder, ogsaa i de fleste andre Lande kniber det i høj Grad i saa Henseende. Vi har jo ret ofte

her i Tinget, naar Lovforslag om Anlæg af Jernbaner har været til Behandling, haft Lejlighed til at overvære — jeg havde nær sagt blodige, men jeg kan i alt Fald sige meget hidsige Kampe, dels om, hvorvidt en Jernbane her eller der burde anlægges, dels om Banernes Retningslinie, dels om, naar det har drejet sig om samlede Jernbaneanlæg, i hvilken Rækkefølge Banerne burde opføres paa Listen, og for den Sags Skyld om mange andre Spørgsmaal. Men ogsaa naar der har været Tale om den bedst mulige Styrelsesform, om Statsbanernes Administration og Drift, har det været vanskeligt at komme til Rette og vanskeligt at finde den rette Form. Jeg skal ikke her komme ind paa en Omtale af de tidligere Former for denne Administration, men kun minde om, at vi i 1903 gik bort fra den enevældige Styrelsesform over til den kollegiale, som er den herskende indenfor Statsbanerne endnu. Den Gang var man af forskellige Grunde i høj Grad utilfreds med, at en enevældig Generaldirektør sad og kommanderede Banerne. Der blev her i Tinget fremført vægtige Grunde for at gaa over til den kollegiale Styrelsesform, og jeg maa tilstaa, at jeg selv var stærkt begejstret derfor og har min Del af Ansvaret for, at den blev gennemført. Man mente, at man kunde stille 4 Direktører ved Generaldirektørens Side, og troede, at disse 5 i skøn Harmoni vilde kunne drive Banerne paa en heldigere Maade end den, hvorpaa de hidtil var drevet. Jeg har endnu den Tro, at dette var muligt, hvis de 5 kunde arbejde sammen i Fordragselighed; men Menneskene er jo nu en Gang ikke saa gode, som de burde være, og det viste sig da ogsaa snart, at man ikke havde naaet, hvad der var tilsigtet, og at Forholdene snarere var blevet værre end bedre. Den ærede foregaaende Taler var inde paa at forklare, paa hvilke Punkter denne Ordning havde vist sig at være uheldig; der kunde nævnes mange flere, men jeg skal ikke komme ind derpaa. Jeg har blot, da der nu ifølge det foreliggende Lovforslag og Kommissionens Betænkning er Tale om i alt væsentligt at vende tilbage til den tidligere Styrelsesform, villet pege paa, hvor vanskeligt det kan være paa dette Omraade at træffe det rette. Det skal derfor ogsaa være langt fra mig at ville paastaa, at de Rammer, Statsbaneudvalget, af hvilket jeg har haft den Ære at være Medlem, har angivet i sin Betænkning, er ideelle, uden Plet og Lyde. Men jeg har dog den Tro, at hvis disse